

KRESŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
 VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠEŠŤNÁŠŤ STRANÁCH.

Predplatná cena:
 Na celý rok — — 4 koruny — hal.
 Na pol roka — — 2 „ — „
 Na štvrt' roka — — 1 „ — „
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor:
Dr. ALEXANDER ERNSZT,
 páp. komorník.
 Majiteľ a vydavateľ:
JÁN MOLNÁR.

Redakcia a vydavateľstvo:
 Budapešť, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.
 Sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin
 ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify.
 Rukopisy sa nazpak nedávajú.

Príčina drahoty je: nesvedo- mitosť.

Keď sme v novinách čítali, že všeliakí liferanti bakanče s papierovými podošvami, plané súkno a zhubené potravné články, za drahé peniaze lifrovali áráru, všetci sme sa pohoršili a jednohlasne sme hovorili: šibenicu takým lotrom, ktorí štát chceli klamať, len aby takým hnusným zdieračstvom prišli ku čím viac peniazom.

Od týchto bezbožných liferantov ale ani o vlas nie sú lepší tí bezočiví úžerníci, ktorí pri odpredaji za potravné články troj-, ba aj štvornásobnú cenu žiadajú. Pre Pána Boha, kde to privedie? V tomto ohlade na prvom mieste, bohužiaľ, spomenúť nám treba tých roľníkov, ktorí si z toho svedomia nerobia, že už ani nevedia, čo majú pýtať za potravné články! A prečo to robia? Však štátna daň od vojny není ešte väčšia; poľní robotníci lebo len tolko, alebo málo čo viacej platu dostávajú, ako pred vojnou dostávali. U nás ku príkladu laňajšieho roku žena pri okopávaní zemiakov alebo repy dostala 1 kor. 60 halierov a teraz tiež len tolko dostáva. Nuž keď roľníci 3—4-násobnú cenu žiadajú za potravné články, čo by na to povedali, keby aj nájomníci usniesli sa v tom, že aj oni žiadajú 3—4-násobný plat, teda denne: 4 kor. 80 hal. až do 6 kor. 40 halierov? Čo by na to povedali, keby všetci našej vlasti občania, a tu na prvom mieste štátni úradníci, povedali: pretože potravné články 3—4-násobne sú drahšie, aj my žiadame 3—4-násobný plat! A tento povýšený plat koho by najviacej tlačil?

Koho iného, ako roľníkov! Tento povýšený plat tým viac by tlačil roľníkov, bo po vojne ceny potravných článkov istotne padnú, ale plat úradníkov, keď ho raz povýšia, viac znížený nebude.

S opovržením musíme sa odvrátiť od takých farizeov, čo sa ponosujú, že mäso v jatke koštuje 4 koruny a oni sami majú svedomie štvornásobnú cenu pýtať na jarmoku za svoju kravu, za sviňu, za kura, za hus. Mlieka na dedine bárkolko pred vojnou bolo k dostaniu po 12—16 hal. liter, teraz už aj tu nachodia sa úžerníci, ktorí 30 hal., ba aj viac žiadajú za liter mlieka. A túto zvýšenú cenu tým odôvodňujú, že však aj v Pešti tolko, ba aj viac koštuje liter mlieka. Tieto nenasýtené vrecia ale zabúdajú, že tohoto mlieka dôvoz do Pešte spojený je s veľkými výdavkami.

Otázka je, jako sa máme brániť proti tejto ohromnej drahote, ktorá mnohých chudobných nájomníkov a nižších úradníkov až do zúfalstva ženie? Keby ľudia mali Boha, tomu by ľahká pomoc bola; ale pretože najväčšia čiastka ľudí na Boha, na svedomie nič nedá, musíme sa o iné spôsoby rozhliadnuť, a tie sú nasledujúce:

1. Priekupníkom nič nepredávajme.
2. Predstavenstvá v mestách pri všetkých potravných článkoch nech ustália istú maximálnu cenu. Je pravda, že sa to mnohým nebude páčiť, ale ich lakomosť ináč sa prelomiť nedá.
3. Zrieknime sa aspoň na čas drahoty požívania mäsitých pokrmov. Lekári hovoria, že mnohé nemoce pochádzajú od nemierneho požívania mäsitých pokrmov; keď sme si žalúdok obťažili, odporúčajú nám diету, t. j. zdržovanie sa od

mäsa. V novšom čase utvorily sa takzvané *vegetariánske* spolky. Členovia týchto spolkov sa zaväzujú, že žiadne mäso požívať nebudú, a že budú jesť len chlieb, zemiaky, kapustu, šalát, kvaku, mrkev, fazuľu, keľ a kaleráb. Podobne aj my vezmime si pred seba, že žakiaľ kilo mäsa koštuje 4—5 korún, zatiaľ ho požívať nebudeme. V Rakúsku vydali už aj ministerské nariadenie, dľa ktorého v týždni len cez štyri dni mäso slobodno predávať v jatkách. Na takýto spôsob, uvidíte, na celej čiare upadne cena mäsa.

4. Štatistika dokazuje, že na liehové nápoje a tabák ľudia — a to najviac chudobná trieda — vydávajú mnohé milliony. Nuž keď je reč o tom, že v terajšej ohromnej drahote ako si máme život ratovať, zdravého rozumu človek ani za jedno okamženie nebude rozmyšľať, či ešte aj včul má fajčiť a pálenku piť, lež na fľaku zrekne sa fajky, cigár, cigariet a tej židovskej otravy; takto aj každý usporiť si môže pekné peniaze. Ani nech nikto nehovorí: ja nemôžem byť bez mäsa, bez tabaku a bez liehového nápoja. Takto len tí hovoria, čo si rozkázaf nevedia a v istej miere podobní sú nerozumným stvoreniam. Kresťan a katolík musí vedieť sebe rozkázaf.

Všeobecná mienka je, že v tomto roku kôlra nás neminie. A že v tejto neobyčajne veľkej horúčosti, aká trvala cez celý máj a ešte väčšmi trápi nás v mesiaci júni, koleričná nemoc nerozšírila sa už po celej krajine, to jedine láskavosti Pána Boha ďakovať môžeme. Bola by to ale veľká opovážlivosť od nás, keby sme sa v odstránení kolery len na Pána Boha spoliehali. Čo z našej strany v tomto ohľade vykonať môžeme, ba aj musíme, je to, čo počas kolery až veľmi kladú nám na srdce lekári, t. j. aby sme *mierne žili a čistotu milovali*.

Hľa, miernosť na všetko je užitočná. Šťastlivý človek, ktorý ju nasledovať bude. Š. P.

Bratia Katolíci! Čítajte a predplácajte len v čisto katolíckom duchu písané noviny. Takéto noviny sú «Kresťan». «Kresťan» už cez XXII. dvaadvadsať rokov bráni našu cirkev, zastáva našu svätú vieru a zmužile bojuje za všetky oprávnené záujmy Slovákov. Presvedčeny kresťan číta a predpláca len «Kresťana».

Kniežatská hodnosť ostrihomského arcibiskupa.

Dňa 10. júna bolo tomu 200 rokov, čo uhorské zákonodarstvo ostrihomského arcibiskupa kniežatský rang a titul zaznačilo do zákonníka. Z príležitosti výročitého dňa udelenia kniežatskej hodnosti, všetkých časov primasom Uhorska, Béla *Jankovich*, uh. kráľ. minister kultu a verejnej výučby, na Jeho Eminenciu kardinála, knieža primasa upravil nasledujúci prípis:

«Najdôstojnejší pán Kardinál, Knieža-primas, arcibiskup!

Prítomne je tomu dvesto rokov, čo roku 1715. v krajinskom sneme shromážené sbory a rady do zákonníka vpísaly ten skutok kráľa Karola III., že mocou diplomu 9. decembra 1714. na kardinála Kristiana Augusta, knieža sasské, ostrihomského arcibiskupa upraveného, na odmenu namáhania, ktoré spomenutý kardinál a knieža v čas vojny a pokoja, neraz nebezpečenstvom vlastného života, zvlášte ale okolo zpäuvedenia vnútorného pokoja vynaložil, všetkým tým, ktorých najjasnejší kráľovia Uhorska vymenujú za arcibiskupov ostrihomských, udelil kniežatskú hodnosť svätej ríše rimanskej.

Tento výročitý deň zavrďava mi príjemnej príležitosti, aby som Vysokodôstojnosti Vašej, ktorý v týchto slávnostných a toľkých útrap plných časoch, ako pravý vlastenec a pravý arcipastier, všetkým nám nasledovania hodnou horlivosťou, súčasťnuje sa v duševnom a telesnom ulavovaní ranených hrđinov našich, vyslovil to blahoželanie, aby, kráčajúc stopami veľkého zástoja predchodcov minulosti krajiny, vlohy ducha a srdca svojho, ešte cez veľmi dlho obracial ste k dobrému arcibiskupstvu ostrihomského, katolicizmu uhorského a celej vlasti a ešte cez dlhé časy niesť mohol ten titul, ktorý arcibiskupom ostrihomským náš kráľ Karol III. — dľa dôslvnej osnovy kráľovského diplomu — udelil ku zvečneniu skvelosti arcibiskupstva ostrihomského a národa uhorského.

Prijmite, Najdôstojnejší Pane, výraz mojej uprimnej úcty.

Budapešť, dňa 9. júna 1915.

Béla Jankovich v. r.»

Kardinál, knieža-primas dr. Ján Čsernoch na blahoželanie ministra kultu a verejnej výučby odpovedal nasledovne:

Vysokodôstojný pán Minister, sk. v. t. Radca!

Dojatým duchom a uprimnou vďakou prijal som najnovší dôkaz zvláštnej pozornosti Vašej Excellencie: dňa 9. b. m. pod preds. číslom 5054. vydaný prípis, ktorým mňa mile pozdraviť ráčil ste z príležitosti dvestoročnej pamiatky tej radostnej udalosti, že roku 1715. v krajinskom sneme shromážené sbory a rady do zákonníka vpísaly kráľa Karola III. milostivé rozhodnutie, ktorým predchodcovi môjmu Kristianovi Augustovi a nástupcom jeho na prestole knieža-

primasskom, ríšskeho kniežata hodnosť udeliť ráčil. Kniežatská hodnosť novšou skvelosťou osvetlila kniežatku cirkev Uhorska. Sfa nehodný nástupca veľkých predchodcov mojich, v najosudnejšom čase uhorského národa a cirkvi, celú mravnú a hmotnú silu kniežatku primasského prestola vnieť chcem do boja národa a tak s národným kráľovstvom súčasnú hodnosť kniežatku primasskú v nových útrapách a víťazstvách svariť s národom uhorským.

V nepretržených modlitbách prosím Pána Boha, nech po konečnom víťazstve ľahko navšteviteľného národa, dopraje mi dožiť sa tej blaženej doby, abych za ochranu a pomoc Jeho, hrdinského národa povďačnosť, tlumočiť Mu mohol.

Excellencia Vaša nech s týmto prijme zvláštnej úcty mojej uprimný výraz.

Dané v Ostrihome, dňa 10. júna 1915.

Ján Csernoch v. r.,
kardínal, kniežatku primas.

Udalosti svetovej vojny.

Vojna proti Talianom.

Odrazené útoky Talianov.

Úradná zpráva z talianskeho bojišťa, vydaná 12. júna.

Menšie bitky a delostrelecké boje pozdĺž rieky Isonzo ešte vždy trvajú. Taliani na východnom brehu rieky dosiaľ len pri Monfalcone a Karfreite, zahniezdili sa na takých miestach, ktoré ležia pred našim frontom. Nepriateľské oddelenia včera na úsvite pri Plave vyľiezli na vršky východného brehu, odkiaľ sme ich ale opäť odohnali.

Na korutánskej hranici proti priechodom, nachodiacim sa na okolí Monte Paralba, namerané nepriateľské útoky, *naše čaty odbily a obsadily tento vrch.* Pokus Talianov, aby Monte Piano znovu dostali do svojej moci, sa zmaril.

Ostatne nepriateľ na jednotlivých pohraničných územiach pomaly blížil sa ku našim posiciam; tak v Cortina di Ampezzo, vo Fiera di Primiero a v Borgo.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Zpät zahnatí Taliani.

Úradná zpráva z talianskeho bojišťa, vydaná 13. júna.

Pozdĺž rieky Isonzo v posledné dva dni, zvlášte pri Plave, *boly vážnejšie boje.* Tu pokus brigády Ravenna, 11. júna, aby zaujala vršky východného brehu, skončil sa s cúvaním nepriateľa.

Včera ráno Taliani znovu prešli cez rieku. Naším čatám po prudkých bojoch podarilo sa nepriateľa, ktorý jednotajne posily hádzal do boja, *zpät zahnať.* Naše

posicie, *pred ktorými leží vyše 400 mrtvých Talianov, ešte držíme.*

Na korutánskom a tyrolskom pohraničnom území kanónový boj trvá ďalej.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Nezdary Talianov na fronte rieky Isonzo.

Úradná zpráva z bojišťa proti Talianom, vydaná 14. júna.

V boji svedenom pri Plave 13 júna, nepriateľ, ako sme to ustálili, *pred našimi posiciami nechal vyše 1000 mrtvých a veľmi mnoho ranených.* Včera pozde v noci naše čaty odbily tu aj jeden novší útok, práve tak, ako všetky dosavádne. *Taliani teda na fronte rieky Isonzo nijako nevedia si dať rady.*

Na korutánskom a tyrolskom pohraničnom území významná udalosť sa nestala.

Ustavičné nezdary Talianov.

Úradná zpráva z talianskeho bojišťa vydaná 15. júna.

Novšie pokusy Talianov, aby sa pri Tolmeine a Plave sblížili k našim posiciam, opäť ostaly bezvýsledné. Včera na jednotlivých odsekoch frontu Isonza bolo ticho. Jedným talianskym parlamentárom tlumočenú žiadosť, aby sme cieľom pochovania mrtvých zastavili palbu, z vojenských príčin sme odmietli.

Na korutánskom fronte štýrski landšturmisti zaujali od užiny Plöcken na východ ležiaci malý Pal a tu tri protiútoky nepriateľa odbili ku hranici.

Na tyrolskej hranici nepriateľ napredoval proti našim posiciam a sviedol bezvýslednú delostreleckú palbu. Na jednom mieste hranice jedna žandárska patrola, bez vlastnej ztraty, k cúvnutiu prinútila jednu taliansku kompániu a zajala 58 Talianov.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Oduševnenie Tyrolčanov.

Z novinárskeho válečného stánu 15. júna oznamujú: Od odkázania vojny zo strany Talianska, ku vyšším vojenským veliteľstvám a vrchnostiam dojímavé a vlasteneckým citom preniknuté prosby prichodia zo všetkých strán Tyrolska, aby obranu tejto krajiny sverili na tyrolské čaty. Tyrolčania môžu byť presvedčení, že vojenské vodcovstvo v úplnej miere oceňuje tie city, ktoré Tyrolčanov ku tejto prosbe primajú a že *onedlho príde čas, keď hrdinské tyrolské čaty, ktoré teraz na severnom bojišti bojujú, dostanú sa voči svojmu starému nepriateľovi a premôžu ho.*

Taliansky válečný plán prepracovali.

Berlínskému «Nationalzeitung»-u oznamujú z Lugačova: Všetky príznaky poukazujú na to, že správe talianskej armády nateraz sa ešte ani len snívajú o tom, aby poslala čaty na francúzske bojište, ako bolo pôvodne do plánu vzaté. Z Talianska do

Švajciarska prišli cestovatelia rozprávajú, že v Piemonte videli silné čaty pechoty a delostrelectva, ktoré mali ísť do Francúzska, ale medzi časom prišiel rozkaz, že tieto čaty treba poslať proti rakúsko-uhorskej monarchii. Isté je, že Cadorna a Joffre v posledné dni prepracovali válečný plán Talianov pre tie ťažkosti, s ktorými sa talianske vojsko stretlo na rakúskej hranici.

Nezdary Talianov.

Úradná zpráva z talianskeho bojišťa, vydaná 16. júna. Taliani znova sa pokúsili o osihotené napredovanie, ale sme ich všade odbili, a síce pozdĺž Isonza v blízkosti Monfelconu, Sagrady a Plavy, na korutánskej hranici a od Plöckena na východ na tyrolskom pohraničnom území pri Peutelsteine.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Mnoho smrtných oznamov.

Lugano, 17. júna. Talianske časopisy hromadne uverejňujú smrtné oznamy pri priesmyku Tonale 9. júna padnutých dôstojníkov 5. pluku alpských jágrov a pri Krne 1. júna padnutých dôstojníkov 12. bersaglieri pluku. Tieto smrtné oznamy dokazujú, že Taliani utrpeli ťažkú porážku, ktorú talianske vojenské vodcovstvo dosiaľ tvrdošíjne tajilo.

Ztraty Talianov.

Dľa zprávy zürichského časopisu «Tagesanzeiger» Taliani dosiaľ ztratil 10.000 ľudí. Veľké rozhorčenie budí okolnosť, že v Milane, kde sú nemocnice preplnené ranenými, príbuzní ranených vojakov nemôžu dostať žiadnu zprávu o stave svojich milých.

V prvých dňoch júna do mesta Milana dovezli asi 2000 ranených. Mnoho ranených opatrujú na hranici Piemontu. Vo všetkých hostincoch a letehrádkoch zariadili nemocnice. Mnoho ranených dovážajú aj z tripoliského bojišťa, kde, ako teraz vysvitlo, minule boli veľmi krvavé bitky.

Odkaz Talianska jeho spojencom.

V Turíne pod menom «Stampa» vychodiace noviny oznamujú, že Taliansko predbežne není náklonné ku splneniu istých osobitých žiadostí svojich spojencov a ku tomu, aby Turecku odkázalo vojnu. Taliansko bojuje pre vlastné, jeho živobytia týkajúce sa záujmy a tieto predbežne nesúvisia s Dardanellami.

Odbité útoky Talianov.

Úradná zpráva z talianskeho bojišťa vydaná 17. júna. Na fronté Isonza naše čaty pri Plave opäť odbily viac útokov pri ťažkých ztratách nepriateľa. Na bral-nastom vidieku Krnu vrchové boje ďalej trvajú.

Na korutánskej hranici včera nestala sa žiadna zvláštna udalosť.

V Tyrolsku pri Tressasi na okolí Tofana, proti talianskemu prielazu, ďalej proti Ruhensteinu a Monte

Costonu (od Folgaria na východ) urobené nápady nepriateľa sme odbili.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Porážka dvoch piemontských divízií pri Plave.

Úradná zpráva z talianskeho bojišťa vydaná 18. júna. Novšie útočenie Talianov na fronte Isonzo, práve tak nevedlo ku zdaru, ako doterajšie pri Plave; naše statné čaty dalmátske predvčerom v noci víťazne odrazily útok jednej piemontskej divízie. Včera nepriateľ znova pokúsil sa útočiť, ale sme ho zas odrazili. Na priestore útočenia porazili sme dve piemontské divízie a jeden regiment landšturmistov. Ztraty Talianov tak tu, ako aj na území Krnu, sú veľmi ťažké.

Opätne útoky nepriateľa tak v okolí Plöckenu, ako aj na vrchu Monte Coston, zarovnak zdarne sme odrazili.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Zaujatie dvoch vrchov Pal.

Klagenfurtský časopis «Kaerntner Tagblatt» 17. júna oznamuje: Na hranici Korutánska dosiaľ okolo priesmyku Plöcken sú najprudkejšie boje. Priesmyk Plöcken je 1363 metrov vysoký a vedie do Valgrande v Taliansku. Na ľavom boku priesmyku Plöcken vrchy Freikofel a Veľký Pal takmer úplne panujú nad priesmykom. Na pravom boku je vrch Malý Pal. Talianska úradná zpráva z 8. júna hovorí, že Freikofel Taliani zaujali. Naproti tomu naša úradná zpráva rozhodne ustálila, že Freikofel je v našej moci a že ho držíme proti všetkým útokom Talianov. Dňa 16. júna došla zpráva, že naši statní vojaci attakom zaujali *Malý Pal a Veľký Pal*. Na toto poľahujúce censurované zprávy znejú nasledovne:

Veľký Pal je opäť náš. Už o 3. hodine popoludní bolo vidieť v hore táborujúce čaty, ktoré zamenili. Unavení, vysilení ležia hrdinovia v tóni stromov, ktorí attakom zaujali vrchy, na ktorých striehne nepriateľ, tí vedia, ako treba oceňovať takéto víťazstvo.

Druhá zpráva takto znie: *Teraz sme už i Malý Pal zaujali.* Toto bol za koncert! Začal sa rano o polšiestej hodine a trval asi do ôsmej. Naše delostrelectvo malo výtečné miesto. Talianov z dvoch strán vzali sme pod palbu. *O 8. hodine Malý Pal bol náš.* Taliani sú ďaleko dolu a čo je potešiteľné, je to, že my máme len nepatrnú ztratu. Teraz už pokojne môžeme hľadať do budúcnosti. Miesta na výšinách sú naše. *Cesta Talianov je zaseknutá.*

Vojna proti Rusom.

Naše čaty zaujaly Zaleščky.

Úradná zpráva z ruského bojišťa, vydaná 12. júna. Čaty armády Pflanzer-Baltina medzi Dnjestrom a Pruthom opäť zaujaly viac ruských posícií. Obce Jezier-

zany a Nieziska, od Obertyna na sever, útokom zaujali. Naše víťazné čaty napredujú ku Černelici a od Horodenky na severovýchod prekročili Dnjester.

Zaleščiki sme zaujali. Proti tomuto mestu Rusi večer a behom noci urobili zúfalé útoky, ktoré všetky odbili sme s veľmi ťažkými ztratami nepriateľa. Aj útok jedného kozáckeho pluku v našej palbe sa úplne rozpadol.

V Bukovine Rusi aj svojich posledných pri Pruthe nachodiacich sa posícií **museli sa vzdať.** Našimi čatami energicky prenasledovaní Rusi za veľkých svojich ztrát ufahujú sa za hranicu.

Včerajšie Boje armády Pflanzer-Baltina mali za výsledok *asi 5000 zajatcov.*

Od horného toku Dnjestra na juh boj ešte trvá. Jedon proti Stanislave urobený protiútok *sme odrazili.* Zuravno, ktorú obec pre príchod Rusov boli sme vyprázdnil, spojenecké čaty včera zpäť zaujali.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Z Bukoviny vyhnali sme Rusov.

Úradná zpráva z ruského bojišťa, vydaná 13. júna.

V juhovýchodnej Haliči čaty armády Pflanzer-Baltina aj ďalej víťazne napredujú. Po húževnatých bojoch *včera zaujali Tišmenicu, Tlumač a výšiny vypínajúce sa od Olesy na sever.*

Od Černelice na juh bitka trvá. Novšie útoky Rusov, urobené proti Zaleščikom, sme krvave odrazili.

Z Bukoviny cez hranicu postúpia napred, *naše čaty Rusov vyhnali z ich pevných pozícií, pripravených pozdĺž hranice.* Počas prenasledovania v Bessarábii *zaujali viac obcí.* Prenasledovateľom včera dostalo sa do rúk **1560 válečných zajatcov.**

Pri hornom toku Dnjestra spojenecké čaty zdarne útočia proti Žydačovu, kde ešte veľké ruské sily držia južný breh Dnjestra.

V prostrednej Haliči útočenie rakúsko-uhorských a nemeckých čiat viedlo ku **zaujatiu Sieniavy** a po odrazení silného nepriateľského útoku, ku zaujatiu útokom všetkých oporných bodov, ležiacich od mesta na severovýchod. Medzitým **zajali sme 3500 Rusov.**

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Víťazné napredovanie našich čiat.

Z novinárskeho válečného stánu oznamujú:

Najdôležitejšou udalosťou je, že Rusi boli prinútení Bukovinu celkom vyprázdniť. Nezadržateľné napredovanie armády Pflanzer-Baltina totižto znemožnilo Rusom, aby udržali svoje posíciie a rakúsko uhorské čaty cúvajúcich Rusov vyhnali ešte aj z ich pevných ochranných posícií pozdĺž hranice Bessarábie. Spojenecké čaty na dlhom fronte siahajúcom od dolného toku Sanu až po hranicu Bessarábie, od Černovic na východ v posledne svedených bojoch nielen že získaly priestor na severnom krídle nad Sieniavou a na najjužnejšom odseku

bukovinského bojišťa, lež v tom istom čase aj na iných častiach frontu mohli docieľiť zdary a už prv zaujaté body voči silným ruským útokom vstave boli udržať; táto okolnosť polozenie na bojišti v celku predstavuje pre nás veľmi potešiteľným.

Naše čaty prelomili ruský front. — 16.000 ruských zajatcov.

Úradná zpráva z ruského bojišťa, vydaná 14. júna.

V prostrednej Haliči spojenecké čaty včera znova útočili. Od Jaroslavy na východ a juhovýchod po prudkom boji *prelomili sme ruský front* a nepriateľa s najťažšími jeho ztratami prinútili sme k cúvaniu. Počnúc od dnešnej noci Rusi i pri Mosčiske a aj od tejto obce na juhovýchod cúvajú. Včera zajali sme **16.000 Rusov.**

Medzitým od Dnjestra na juh boj ešte trvá. Pri Derzove, od Mikolajova na juh, naše čaty krvave odbily štyri silné útoky. Nepriateľ konečne z bojišťa zachránil sa *útekom.*

Od Zuravna na severozápad spojenci napredujú proti Žydačovu a včera po ťažkom boji zaujali sme Boguzno. Od Tlumača na sever útok tiež zdarne napreduje. Mnoho válečných zajatcov, počet ktorých ešte neni ustálený, *dostalo sa nám do rúk.*

Od Zaleščiki na sever Rusi v noci po 11. hodine na trikilometrovom fronte jedno za druhým útočili v štyroch radoch. Toto hromadné napredovanie v palbe našich čiat rozpadlo sa s veľkými ztratami Rusov.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Spojenecké čaty ustavične napredujú.

Úradná zpráva z ruského bojišťa, vydaná 15. júna.

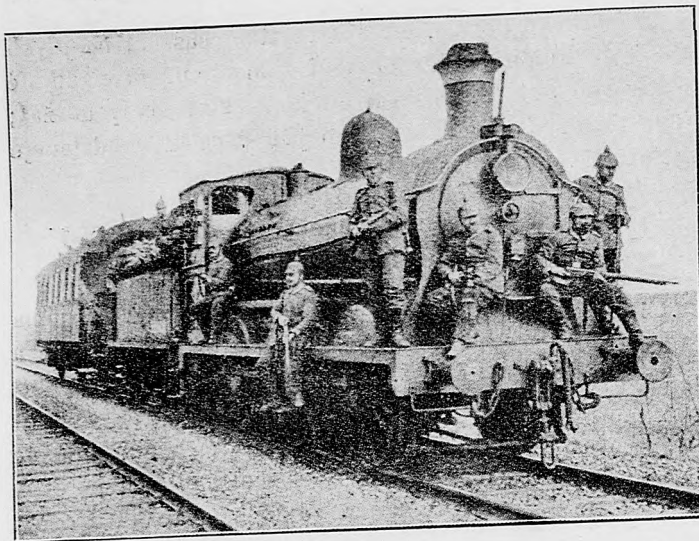
V Haliči, následkom útočenia spojeneckých čiat, takmer na celom fronte vyvinul sa prudký boj.

Čaty armády arcikniežata Jozefa Ferdinanda, po zaujatí Sieniavy na južnom brehu Sanu, napredujú severným a severovýchodným smerom. Kašiel a majer Piškerovice včera attakom sme zaujali a pri tom zajali sme početných Rusov.

Armáda generála Mackensena za rozhorčených bojov od Rakovice z dvoch strán a smerom ku Olešici postupuje napred. Ku nej pripájajúce sa čaty generála Böhm-Ermolliho od Moščisky na východ a na juhovýchod napádajú Rusov, kde nové nepriateľské posíciie kryjú ku Grodeku vedúcu cestu.

Od horného Dnjestra na juh veľké ruské sily držia predmostia pri Mikolajove, Žydačove a pri Haliči voči napredujúcim spojeneckým čatám Linsingenovej armády, kým pozdĺž rieky nadol, čaty Pflanzer-Baltina stoja pred Nižniou a Černelicou a zaujaté Zaleščiki držia voči všetkým ruským útokom. Jednotlivé častky tejto armády v Bessarábii, medzi Dnjestrom a Pruthom, tam stojace ruské sily znova prinútily k cúvaniu a zpäť ich potiskly ku Kotinu a pozdĺž Prutha.

V haličských bojoch počet od 12. júna privedených zajatcov *opäť vzrástol o viacej tisíc.*

Z francúzskeho bojišťa: Nemecké čaty na rušni vezú sa proti nepriateľovi.

V Haliči Rusi na úteku. — Od 1. do 15. júna 122.300 ruských zajatcov.

Úradná zpráva, vydaná 16. júna.

V Haliči Rusi ani napriek najhúževnatejšej obrane neboli vstave odolať napádaniu spojeneckých čiat. Pozostatky zbitých ruských vojenských sborov, s našimi víťaznými vojami za pätami, cúvajú cez Cevkov, Lubačov a Javorov.

Od Ivovskej cesty na juh armáda Böhm-Ermolliho dnes v noci ruské posície na celom fronte zaujala útokom a nepriateľa zahnila za Sadovu Višniu a Rudkin. Od Dnjestra na juh bojujeme pred predmostiami. Voje Pflanzerovej armády včera rano zaujali Nižniov.

Dosavádne srážky a boje mesiaca júna majú bohatú korisť. **Od 1. do 15. júna súhrnom zajali sme 122.300 hláv mužstva a ukoristili sme 53 kanónov, 187 strojových pušiek a 58 vozov so strelivom.**

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Prenasledovanie Rusov.

Z novinárskeho válečného stánu 16. júna oznamujú: Rusi ani napriek napínaniu všetkých síl a krvavých obetí nebudú vstave zastať pred našimi víťaznými napredujúcimi vojami, vo svojich, medzi Sanom a Dnjestrom zaujatých obranných posíciach. Dnes večer proti nim urobené naše energické útoky, ktoré všade intenzívna pripravujúca práca nášho ťažkého delostrelectva započala a bodáky našej pechoty dokončili, neodolateľne vyhna'y ich z ich šiancov a celé nepriateľské množstvo pohlo sa nazpät'. Naše víťazné čaty všade sú im za pätami.

V bojoch okolo Stanislavy dnešný deň priniesol nám len samé úspechy. Voje generála Pflanze-Baltina postupným a istým tlakom vydobijajú priestor na celom fronte a dnes sme zaujali nižniovské predmostie, ktoré leží od Stanislavy na východ a od Ottynie na sever v dialke asi 25 kilometrov a ktoré Rusi tvrdošijne bránili.

Naše napredovanie na ruskom území.

Bukarešt, 17. júna. Časopisu «Ziua» oznamujú z Burdujeni: Nemecké a rakúsko-uhorské čaty cez Novosielicu prešli na územie Bessarábie, zaujaly viac obcí a rýchle napredujú na ruskom území. Víťazné spojenecké voje zajaly veľmi mnoho Rusov. Ruské obyvateľstvo vystaľovalo sa z obcí a išlo do vnútra Ruska.

Víťazné prenasledovanie Rusov.

Úradná zpráva, vydaná 18. júna.

Zbité ruské armády nikdy nevedely zastať a v prostrednej Haliči kryté silnými zadnými strážami na celom fronte pokračovaly v cúvaní, severovýchodným a východným smerom. Naše spojené čaty sú im za pätami. Od Sieniavy na sever naše čaty cez Cieplicu a Cevkov napredujú, včera veľké ruské sily, ktoré ešte na haličskom území bojovaly, s ťažkými ztratami nepriateľa, *vytiskli sme za haličskú hranicu.*

Ku tomuto na východe pripojené spojenecké čaty prišli k Lubačovu, po prudkých bojoch Rusom z rúk vytrhly Niemirov a pokračujú v napredovaní ku Javorovu.

Na Ivovskej ceste Böhmové voje silné ruské zadné stráže pri Volenche ešte vo večerných hodinách zahnila za Varešicu a o poľnoci *západnú časť Grodeku útokom zaujaly.* Aj od Grodeka na juh pravý breh Verešice očistili sme od nepriateľa.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Napredovanie našich čiat.

Z novinárskeho válečného stánu 17. júna oznamujú: Dnešný deň sa zas minul v znamení víťazstva a prenasledovania. Ruská tretia a ôsma armáda, ktoré takrečeno zničily bitky pri Gorlici a Tarnove a ktoré ruské vojenské vodcovstvo pritiaľnutím nových a nových rezerví opäť doplnilo, *zase sú zničené,* cúvajú na celom fronte a cúvanie miestami deje sa v neporiadnych radoch. Naše čaty sú im všade za pätami a všetkými prostriedkami sú ne tom, aby ruské vojenské vodcovstvo nemalo spôsob a miesto ku použitiu nových a od všetkých dosavádnych väčších rezerví.

Rýchlosť nášho prenasledovania, ale aj uľahovanie sa Rusov charakterisuje tá veľvýznamná udalosť dnešného dňa, že naše čaty prišli na západný breh Verešice, na grodecký močaristý vidiek, ba obsadily i západnú časť obce Grodek Jagellonski. Od Grodeku severným a trochu východným smerom spojenecké čaty prišli za čiaru Nemirov a týmto náš front ku Lembergu vzal smer Nemirov—Grodek. Grodek je len na 28 kilometrov od Lembergu. Boj na tomto okolí aj v tomto okamžení neprestajne trvá, taktiež i na vidieku Dnjestra, kde na celej čiare, od Stanislavy po Bessarábiu, zúri strašný zápas bez toho, že by sa na daktorej strane bola stala významnejšia udalosť.

Starajte sa o chudobné rodiny bojujúcich!

Nemecko-ruská vojna.

O víťazstvách nemeckých čiat proti Rusom vydobitých na juhovýchodnom a východnom bojišti, svedčia nasledovné úradné zprávy hlavného válečného stánu nemeckého:

Dľa úradnej zprávy o udalostach na juhovýchodnom bojišti vydanaj 12. júna.

Od Przemyslu na juhovýchod polozenie je nezmenené. Armáda generála Linsingena napadla od severa proti jej jednému krídlu napredujúceho nepriateľa; Žuravno, ktoré sme pre príchod ruských posíl včera vyprázdnil, opäť sme zaujali a nepriateľa späť sme zahnali ku predmostiu v Mlyniske, od Žuvarna na severozápad a ku predmostiu pri Žydačove. Útoky nepriateľa pri obci Haliči a Stanislave sme odrazili.

Dľa úradnej zprávy o juhovýchodnom bojišti vydanaj 13. júna:

Predmostie v Sieniave sme včera znova zaujali. Vyše 5000 ľudí nepriateľa zostalo v našich rukách. Nočné protiútoky nepriateľa sa zmarily. Od Jaroslavy na východ a aj od Przemyslu na východ zase sa začína boj. Čaty generála Linsingena zaujaly Mlynisku. Naše útočenie proti Žydačovu napreduje.

O udalostach na východnom bojišti 12. júna vydaná bola nasledovná úradná zpráva:

Pri Dubisse na okolí Zoginie a Betygoly ruské napredovania sa zmarily. Od Prasnyša na sever naše čaty uťočily, útokom zaujaly jednu ruskú posíciu. 150 Rusov sme zajali a so pár strojových pušiek a prístrojov na hádzanie mín sme ukoristili. Pri Ravke, na polcesty medzi Bolymovom a Šochačevom vtrhli sme do nepriateľskej posície. Dosiaľ zajali sme 5000 Rusov.

O ďalších udalostach východného bojišta 13. júna vydaná úradná zpráva zneje nasledovne:

Od Šavli na severozápad naše útoky dobre postupujú napred. Kuze sme útokom zaujali. Nepriateľské protiútoky sa zmarily. 8 dôstojníkov, 3350 chlapov a 8 strojových pušiek bolo našou korisťou. Od cesty Mariampol—Kovno na juhovýchod boje proti ruským od juhu privezeným posilám sa znovu započaly. Od Prasnyša na sever zajali sme novších 150 Rusov. Od Bolymova na juh za naším vtrhnutím do nepriateľských čiar behom noci nasledovaly protiútoky Rusov, ktoré všetky ostaly bezvýsledné. Zaujaté posície pevne držíme. Naša korisť na tom mieste vzrástla na 1660 zajatcov, 8 kanónov — medzi týmito sú dva ťažké kanóny — a na 9 strojových pušiek.

Znova 16.000 ruských zajatcov.

Hlavný válečný stán nemecký o udalostach na juhovýchodnom bojišti 14. júna vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Armáda generála Mackensena od svojej posície nachodiacej sa medzi Černiavou (od Moščisky na severozápad) a Sieniavou uťočila v šírke 70 kilometrov. Nepriateľské posície na celej čiare útokom sme zaujali.

Včera sa nám dostalo do rúk 16.000 zajatcov. Útok čiat generálov Marwitza a Linsingena tiež postúpil napred.

Dľa úradnej zprávy o východnom bojišti vydanaj 14. júna:

V blízkosti Kucovnie od Šavly na severozápad zaujali sme viacej nepriateľských posícií a z tej príležitosti zajali sme 3 dôstojníkov a 300 chlapov. Od umelej cesty Mariampol—Kovno na juhovýchod naše čaty útokom zaujaly prvú čiaru Rusov. *Dva dostojnici a 313 chlapov padlo do nášho zajatia.*

Neustále cúvanie Rusov.

O udalostach juhovýchodného bojišta 15. júna vydaná úradná zpráva sdeluje nasledovne:

V bitke 13. a 14. júna armádou Mackensena zbitému nepriateľovi nepodarilo sa usalašiť v jeho vopred prichystaných posíciach od Javorova na severozápad. Nepriateľa všade sme späť odbili, kde sa nám oproti postavil.

Válečná korisť vzrástá.

Energické prenasledovanie aj ruské čaty nachodiace sa od železnice Przemysl—Lemberg na juh tiež núti k cúvaniu.

Čaty generála von der Marwitza včera zaujaly *Moščisko.*

Pravé krídlo Linsingenovej armády útokom zaujalo od Jezupola na západ nachodiace sa vršky, jej jazda ale dosiahla vidiek od Mariampolu na juh ležiaci.

O udalostach východného bojišta úradná zpráva 15. júna sdeluje nasledovne:

Od Šavly na západ nemecké čaty attakom zaujaly dedinu Dankse a potom odbily viac protiútokov, dvochtroch ruských plukov. *Zaujaly 4 dôstojníkov a 1660 chlapov.*

Od hradskej Mariampol—Kovno na juh a na východ novšie zaujaté naše posície včera značné nepriateľské čaty opätovne bezvýsledne napádaly.

Turecká jazdecká patrola.

Z lipovsko-kalvarijskeho frontu sme vytrhli, vnikli sme do ruských frontov a zaujali sme najprednejšie zákopy. Aj pri Orzyci podarilo sa našim čatám dedinu Jednorozec (od Chorzele na juhovýchod), Červenú Goru a od tejto na východ nachodiaci sa most attakom zaujať. Na tomto mieste dosiaľ zajali sme 325 Rusov.

Proti našemu od Bolymova na sever nachodiacemu sa prelomujúcemu bodu namerené nepriateľské útoky sa zmarily.

fronte medzi Sanom (od Sieniavy na sever) a močariskami Dnjestra (od Sambora na východ) pokúsily sa zastaviť prenasledovanie spojených čiat. Večer po tuhých bojoch všade sme ich vybili z ich pozícií pri Cieplici (od Sieniavy na sever), na odseku Lubačov—Zavadovka (od Niemirova na juhozápad), od Javorova na západ. Nepriateľa prenasledujeme.

Armáda generála Mackensena od 12. júna vyše 40.000 Rusov zajala a 69 strojových pušiek ukoristila.

Naši husári z jednej haličskej dediny vyhánajú kozákov.

Za dva týždne vyše stotisíc zajatcov.

Frankfurt, 16. júna. Noviny «Frankf. Ztg.» ustávajú, že s tými 16.000 Rusmi, ktorých Mackensenová armáda v nedeľu počas prelomenia ruského frontu zajala, od 1. júna hodne vyše 100.000 Rusov padlo do zajatia.

Všestranné nezdary Rusov.

O udalostach juhovýchodného bojišťa hlavný válečný stán nemecký 16. júna vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Od hornej Vistuly na sever čaty generála Woyscha odbily útoky urobené proti našim, dňa 14. júna od Rusov zaujatým posíciám. Zbité ruské voje na celom

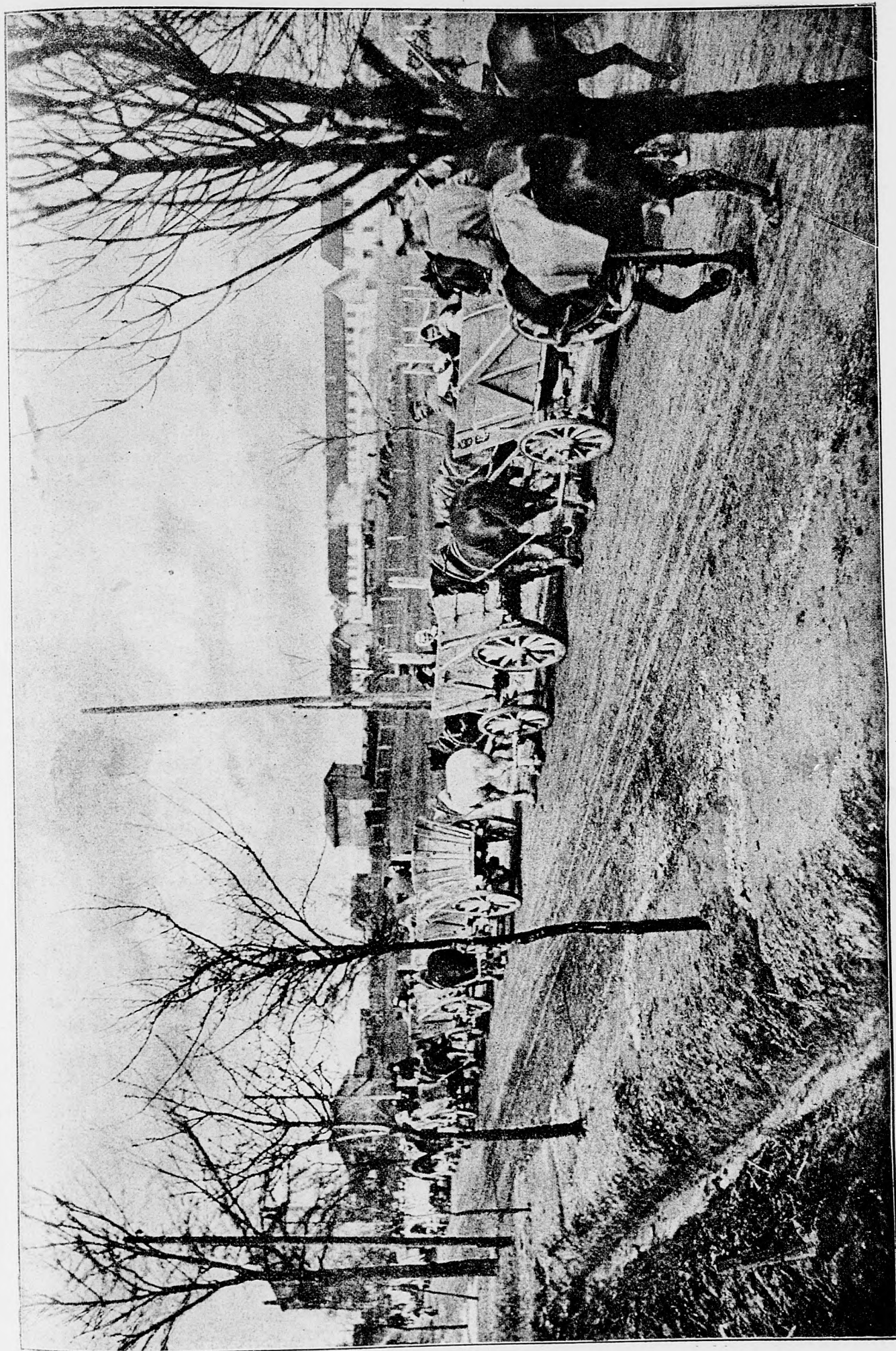
Medzi močariskami Dnjestra a Zuravou Rusi získali trochu priestoru. Tu sa všeobecné polozenie nezmenilo.

Udalosti východného bojišťa hlavný válečný stán nemecký 16. júna oznámil nasledujúcou zprávu:

Od Augustova na východ a od Bolimova na sever na odseku Davina (od Mariampolu na juhovýchod) proti nemeckým posíciám urobené nápady sme odrazili. Naše napredovanie na fronte Lipovo—Kalvarja získalo ďalší priestor. Viac obcí sme zaujali a tri strojové pušky sme ukoristili.

Vítazné napredovanie Nemcov.

Hlavný válečný stán nemecký o udalostach juhovýchodného bojišťa 17. júna vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Talianskeho obyvateľstva útek od talianskej hranice do vnútra krajiny.

Od Sieniavy na sever nápady spojeneckých čiat prinútily Rusov, aby opustili svoje posície a utiahli sa smerom ku Tarnogradu. Generál Mackensen energicky prenasleduje nepriateľa, ktorému je za päťami. Dochnov a Lubačov attakom sme zaujali. Južný breh Smolinky očistili sme od nepriateľa. Pri Niemirove ruský odpor za krátky čas sme zlomili a prekročili sme cestu Niemirov—Javorov. Ďalej na juh Rusi späť išli smerom ku Verešici. Od močarísk Dnjestra na juh položenie je nezmenené.

Odrazenie päť ruských útokov.

O udalostach východného bojišťa hlavný válečný stán nemecký 17. júna oznamuje:

Odrážali sme päť ruských útokov. Ináčej významnej udalosti nieta.

Vojna Nemcov proti Francúzom a Angličanom.

O zdaroch nemeckých čiat, na bojišti proti Francúzom a Angličanom dosiahnutých, svedčia nasledovné úradné zprávy:

Úradná zpráva hlavného válečného stánu nemeckého o udalostach bojišťa proti Francúzom a Angličanom vydaná 12. júna sdeľuje:

Útoky nepriateľa na piesočnatých kopcoch od Nieuporta na severovýchod a pri Mannekenswere, na východnom úbočí vrchu Loretto, taktiež na okolí Soucheza sme odbili. V bodákovom boji od Ecurie (Labirinth) na sever, Francúzi včera dvakrát čerstvou silou útočili. Popoludní podarilo sa nám nepriateľa úplne vybiť z našich posícií. Večer započaté nové napredovanie Francúzov, v palbe našej pechoty sa rozpadlo. Zpäť hrnúci sa nepriateľ utrpel veľmi značné ztráty. Pri Serre, od Hebuterne na juhovýchod, z našich zadných posícií opäť postupujeme napred.

Dľa úradnej zprávy vydanaj 13. júna:

Pri Nieuporte, Dixmuidene, od Arrasa na sever a pri Hebuterne boly delostrelecké boje. Na piesočnatých kopcoch slabé útočiace pokusy nepriateľa sme odbili. Od Hebuterne na juhovýchod sú boje pechoty. Na vojenské osady v Luneville hodili sme bomby.

Angličania v posledných 12 dňoch utratili 30.000 ľudí.

Londýnsky časopis «Daily Mail» poukazuje na to, že Angličania v posledných 12 dňoch utratili vyše 30.000 ľudí.

Tažká porážka Francúzov.

Hlavný válečný stán nemecký o udalostach bojišťa proti Francúzom a Angličanom 14. júna vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Na fronte nachodiacom sa medzi Lievinom a Arrasom Francúzov stihla porážka.

Keďže sme behom dňa k napredovaniu prihotovené nepriateľské útočiace stĺpy palbou nášho delostrelectva

opätovne zahnali, predvečerom nepriateľ v hustých radoch urobil dva útoky proti našim, na oboch bokoch vrchu Loretto, taktiež i na fronte Neuville-Roclineurt nachodiacim sa posíciám. **Nepriateľa s ťažkými jeho ztratami všade sme odbili.** Všetky posície úplne ostaly v našej moci.

Pri kanáli Yser proti nám urobené slabšie útoky nepriateľa sme odbili.

Od Hebuterne na juhovýchod boje pechoty nemaly spomenutia hodného výsledku.

Napredovania proti našim v Champagne nachodiacim sa posíciám v zárodku sme udusili.

Ztroskotané útoky štyroch anglických divísií.

Úradná zpráva hlavného válečného stánu nemeckého o udalostach bojišťa proti Francúzom a Angličanom vydaná 16. júna.

Porážky Rusov včera opäť ku tomu primaly Francúzov a Angličanov, aby na západnom fronte na mnohých miestach veľkými silami napádali. Angličanom pri Yperne, od bellewardejskej hate na sever, podarilo sa naše posície trochu späť odtisknúť. Tam boj ešte trvá. Naproti tomuto medzi cestou Estaires-Labasseé a kanálom Labasseé, proti nám urobený protinápad štyroch anglických divísií sa úplne ztroskotal. Ta prišlé častky našich hrdinských westphalských plukov a gardy attak po rozhorčených bodákových bojoch **úplne odbily.** **Nepriateľ utrpel ťažké ztráty.** Viac strojových pušiek a jeden prístroj na hádzanie mín nechal v našich rukách.

Pri vrchu Loretto ku Badenčanom, ktorí s veľkou húževnatosťou držia svoje posície, nepriateľ po 13. a 14. júna utrpených porážkach, viac sa neopovážil bližiť.

Pri Moulin sur Tuvente boj ešte trvá.

Vo Vogézoch v údoliach potokov Fecht a Lauch sprobované nepriateľské prelomenie sa zmariło. Tam ešte len od Metzeralu na severozápad a na Gilsenfirste bojujeme. **Ostatne útoky sú už i teraz odbité.**

Na Luneville hodili bomby.

Parížsky časopis «Temps» sdeľuje, že päť nemeckých lietadiel napriek prudkej palbe na ne, preletelo ponad mesto Luneville. Lietadlá hodily 26 bomb, ktoré zapríčinily len hmotnú škodu, ale nikoho neporanily.

Túžba po pokoji.

Z Rotterdamu oznamujú, že dľa zprávy časopisu «Echo de Paris» isté politické skupiny vo Francúzsku rozširujú tajné listiny, v ktorých hlásajú možnosť rýchleho uzavretia pokoja. Menovaný časopis hovorí, že je toto nehanebný manéver, ktorý vyvolá všeobecné pohoršenie.

Krestania katolíci, organizujte Katolícku Ludovú Jednotu!

Francúzi a Angličania všade utrpeli ťažké ztraty.

O udalostach bojišťa proti Francúzom a Angličanom hlavný válečný stán nemecký 17. júna vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Od bellevaardejského jazera na západ predvčerom utračené čiastky našich streleckých zákop zväčša sme späť vydobili. Angličania a Francúzi včera pokračovali vo svojich pokusoch o prelomenie nášeho frontu. Od kanála Labassé na sever Angličanov Wespaleci a Sasi v ručnom boji premožli a prinútili, aby sa chytró utiahli do svojich posícií. Proti nášmu od Liviena na západ po Arras siahajúcemu frontu, Francúzi ustavične robia nové útoky. Na vrchu Loretto prepustili sme im jednu celkom dostrielanú streleckú zákopu. Od Souchezu na juh podarilo sa im v našej posícii v šírke asi 600 metrov sa uhniesdiť. Boj tu ešte trvá. Na všetkých ostatných miestach krvavo sme odbili nepriateľa. Takto sa teda opäť s porážkou skončily tie nápadý Angličanov a Francúzov, ktoré proti nám urobili s najväčším márnym strelivom a bez ohľadu na ich najťažšie ztraty.

Naše víťazné boje podávajú novší dôkaz skvelej hrđinskosti a neohrozenej vytrvalosti našich čiat. Podobným nezdarom skončily sa útoky Francúzov i pri Moulin sous Touvente. Zajali sme piatich dôstojníkov a 300 hláv francúzskeho mužstva. Vo Vogézoch medzi údoliami potokov Fecht a Lauch čulý boj aj včera trval, ale večer utíchol. Odhliadnuc od nepatrnej od Metzeralu na severovýchod utrpenej ztraty priestoru, držíme všetky naše posície. Zajali sme sto chlapov.

Tvrdenie 16. júna večer o 11. hodine vydanéj francúzskej zprávy, že sme na rheimský stolný chrám podpalujúcimi granátmi strelali, nezodpovedá skutočnosti. Naša palba bola nameraná proti východnej kasárni, taktiež proti batteriam od Rheimsu na sever ležiaceho železničného trojhranu, ktoré žive páľily na naše posície.

Genf, 18. júna. Vo Francúzsku následkom porážok Rusov na vidomoči vzrastá rozčulenosť. Censúra v časopisoch každý deň pretrie celé stĺpce a vôbec zakazuje vydávanie mnohých časopisov. Vládne časopisy ku vytrvalosti a pokoju napomínajú obyvateľov a hovoria, že sa vláda vo vojenskom ohľade zaoberá s novými hlboko siahajúcimi zmenami.

Vojna Turecka proti Rusom, Francúzom a Angličanom.

Turecká úradná zpráva.

Hlavný válečný stán turecký 15. júna vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Naše oproti Ari Burne postavené delostrelectvo 13. júna spustošilo jednu nepriateľskú posíciu, ktorú nepriateľ pre hádzanie mín zariadil, taktiež jedno oddelenie so strojovými puškami. Následkom účinnivej

palby nášho delostrelectva za chrbtom nepriateľských šiancových posícií vypukol oheň, ktorý horel za polhodiny.

V noci s 13. na 14. júna naše objavujúce patroly vnikly do nepriateľských pri Sed il Bahre nachodiacich sa šiancov a ukoristily jednu strojovú pušku s celým vystrojením, taktiež 15 pušiek a veľké množstvo nábojov.

Jedno lietadlo včera zdarne lietalo nad ostrovami Imbros a Lemnos a na nepriateľský tábor na ostrove Lemnos hodilo bomby.

Naše pobrežné batterie včera bombardovaly nepriateľské delostrelecké posície pri Sed il Bahre, tábor a dopravné lode nepriateľa. Nepriateľ takmer každý deň je vystavený účinnivej palbe týchto batterií.

Včera jedno nepriateľské lietadlo hodilo dve bomby, ale celkom bez zdaru.

Z ostatných bojišť niet čo oznámiť.

Turecká úradná zpráva.

Hlavný válečný stán turecký 16. júna vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Na dardanellskom fronte pri Ari Burne 14. júna naše delostrelectvo viackrát trafilo svojimi výstrelami. Spozorovali sme, že nepriateľ následkom našej palby na jeho delostrelecké posície utrpel dosť hodné ztraty. Naše pobrežné batterie zdarne bombardovaly dopravné lode, tábor a šopy pre lietacie stroje nepriateľa na pobreží pri Sed il Bahre.

Jedno z našich lietadiel na ostrove Imbros v záleve lhalo spozorovalo jednu obrnenú loď, ktorej týt podobal sa týtú Agamemnona. Paluba obrnenej lode takmer celá bola zaplavená vodou. Komín a zadný stážer celý stál pod vodou.

Na ostatných bojišťa nestala sa žiadna významná udalosť.

Vojna na mori.

Potopenie talianskej podmorskej lode.

Grac, 15. júna. Dnes prišiel sem jeden dôstojník a traja matrózi našou podmorskou loďou «U 4» torpedom potopenej talianskej podmorskej lode «Meduza». Títo váleční zajatci rozprávajú, že rakúsko-uhorské torpedó náhodou trafilo práve do lancirujúcej cievy ich lode, následkom čoho v talianskej lodi vybuchli dve k výstrelu hotové torpedá tak, že sa loď «Meduza», stala obeťou troch, medzi nimi dvoch vlastných torpedov. Jedna z lodí, ktorá sprevádzala «Meduzu», po utonutí tejto, naskutku odplávaním sa zachránila. Osobníctvo lode «Meduza» vzala naša loď «U 4». Jedno zo zachránených v Póle leží ťažko ranený.

Činnosť nemeckých podmorských lodí.

Z Londýna o činnosti nemeckých podmorských lodí novšie prišli nasledovné zprávy:

Ruskú loďku «Thomsina» v noci po jej pohnutí sa

jedna podmorská loď potorpedovala. Mužstvo zachránili a v Queenstowne vysadili na breh. Francúzsku loďku «La Liberté», ktorá viezla uhlie, pri Lundy Island jedna podmorská loď bombami spustošila.

Švédsku paroloď «Otago» potorpedovali. Mužstvo v Shoeldsi vysadili na breh.

Podmorské lode ďalej potopily ešte nasledovné lode: «Laurestina», «Intrepid» a «Edvard Wellfare» z Iowestoftu a lode «Letty», «Waage» a «Cardiff» z Grimsby.

Potopené parníky.

Rueterova agencia oznamuje z Grimsby: Šleperovú paroloď «Plymouth» potorpedovala nemecká podmorská loď. Mužstvo lode zachránili.

Londýn, 15. júna. (Reuter.) Jedna rybárska paroloď v Milfordhavene dnes vysadila na breh matrózov uhlie voziaceho parníka «Crown of India» a norvégskej plachtovej lode «Belgrade». Tieto dve lode v blízkosti predhoria St. Ann's Head nemecká podmorská loď potopila.

Tiež Reuterova agencia oznamuje z Londýna, že v kanáli Bristol nemecká podmorská loď potopila parník «Hopemount». Mužstvo parníka zachránili.

Do rybárskej parolode «Queen Alexandra» pri Dundee strelili torpedu. Mužstvo zachránili.

Novšie obete podmorských lodí.

Londýn, 17. júna. Paroloď «Argyll», ktorá z Hullu do Londýna viezla rožnú lichvu, na Severnom mori potopili. Štyroch matrózov a mrtvolu kapitána lode v Harwichu vložili na breh.

Rotterdam, 17. júna. «Courant» oznamuje z Londýna, že anglickú loď «Desabia» pri Firth of Tay potopili.

Christiania, 17. júna. «Norsk Telegram Byran» oznamuje, že švédsku paroloď «Verdandi» na štyri míle východne od Oxu potorpedovala nemecká podmorská loď, ktorú jeden nemecký pomocný križiak sprevádzal. Matrózov švédskej lode vzal nemecký pomocný križiak, načo podmorská loď zmizla. Vtedy pomocný križiak 20—30 krát strelil na parník «Verdandi». Dľa inej zprávy tam podmorskej lode ani nebolo. Pomocný križiak najprv míny hodil na parník, ktorý vybuchol a križiak len potom začal páliť na loď. So pár ochranných člňokov parníka našli rybári.

Spustošené priemyselné osady.

Berlinská Wolffova agencia uverejňuje nasledovnú nemeckú úradnú zprávu:

V noci s 15. na 16. júna vzducholode nášho válečného námorníctva napadly severné pobrežie Anglicka. Na jedno pobrežné opevnené miesto hodily bomby, ktoré celý rad priemyselných osád, medzi nimi jednu hutnícku osadu podpálily a zčistatky spustošili. Na vzducholode tuho strieľali; zvlášte prudko

bombardovala ich jedna pobrežná batteria, ktorú naše vzducholode napadly a prinútily k umíknutiu. Vzducholodiam nič sa nestalo.

von Behncke,
námestník šéfa námorníckeho generálneho štábu.

Zeppelinovská vzducholod' bombardovala pobrežie Anglicka.

Hága, 18. júna. Časopis «Nieuwe Courant» sdeľuje, že úradne oznamujú, že jedna Zeppelinovská vzducholod' v stredu preletela nad severným pobrežím Anglicka a hodila bomby, ktoré na viacerých miestach zapríčinily oheň. Ohne zahasili. Pätnásť ľudí prišlo o život a pätnásť bolo ranené.

Vojna proti Srbom a Černohorcom.

Odbitý útok Černohorcov.

Úradná zpráva z balkánskeho bojišťa, vydaná 14. júna.

Od Avtovacu na juh jedna naša poľná stráž po krátkom boji odbila útok asi 200 Černohorcov.

Ináč polozenie na juhovýchode sa nezmenilo.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Balkánske štáty a vojna.

Bulharsko ostane neutrálne.

Viedeň, 15. júna. O stanovisku Radosľavovho kabinetu voči najnovšiemu návrhom mocností štvorspolkn minister Petkov dľa sofiskej zprávy nasledovne sa osvedčil:

Z príležitosti návrhov zastupiteľov Ruska, Francúzska, Anglicka a Talianska mnohí hovoria o zmene bulharskej politiky, o znova utvorení kabinetu a o svolaní parlamentu. Všetko toto nezodpovedá skutočnosti. Návrhy sú tie isté, aké nám predošle sledovanou cestou boli predostreli. Bulharsko sa k ničomu nezaviazalo, má slobodné ruky a jeho záujmy mu rozkazujú, aby sledovalo dosavadnú politiku prísnej, lojálnej a svedomitej neutrálnosti. Bulharský národ potrebuje pokoj a sbieranie sily. A potrebný pokoj len tak môže byť zabezpečený, keď vláda ostane pri dosavadnej svojej politike.

Srbské čaty v Albánsku.

Lugano, 17. júna. «Tribuna» oznamuje z Antivári: Srbské čaty v Albánsku po známej už čiare napredujú. Kým jeden stúp obsadil Elbassanu, dotiaľ druhý už prišiel ku Tirane. Dva stúpy sa podporovali, aby skôr mohli prísť do Durazza. Srbi okamženie, keď baša Essad bojoval proti povstalcov, použili ku tomu, aby tiež napadli povstalcov. Aby sa polozenie ešte väčšmi zamotalo, Černohorci pohli sa proti Bere. Následkom všetkého tohoto možno očakávať dôležité udalosti.

Žiarlivosť Talianov pre Albánsko.

Lugano, 17. júna. Talianska tlač napáda Čiernu Horu pre napredovanie Černohorcov ku Skutari. Časopis «Sera» píše, že Taliansko nebude kliestniteľom cesty pre Srbsko alebo Čiernu Horu. Časopis «Tribuna» rozhodne vyhlasuje, že ani Srbsko, ani Čierna Hora nemôže dostať ani kúska albánskeho územia, lebo Albánsko je a ostane výlučne talianskym územím.

Baša Essad Talianov prosí o pomoc.

Lugano, 17. júna. Časopis «Tribuna» oznamuje z Ríma:

Baša Essad od Talianskej vlády prosil aktívnu pomoc proti srbským bandám, ktoré tiahnu ku Durazzu.

Černohorci sa vyhrážajú.

Sofia, 18. júna. Černohorci sú nesmierne rozhorčení pre napredovanie Srbov v Albánsku a vyhrážajú sa, že jestli srbské čaty zaujmú Skutari, oni, Černohorci pripoja sa k Albancom.

Taliansko-srbský konflikt.

Kopenhága, 18. júna. Noviny «Tidende» oznamujú z Ríma, že talianska tlač vždy ostrejšie odsudzuje pokračovanie Srbov v Albánsku a verejne píše o taliansko-srbskom konflikte. Dľa časopisu «Tribuna» mesto Durazzo proti každému napadnutiu dostatočne obráni tamojšia talianska námornícka pechota.

Nová úroda pod zátvorom

Uh.-kráľ. ministerstvo ohľadom vzatia tohoročnej úrody pod zátvor, v úradnom časopise 16. júna, pod číslom 207/21915. M. P. vydalo nariadenie, ktorého obsah podávame v nasledujúcom stručnom výťahu:

Cieľom zabezpečenia verejného stravovania a verejných potrieb v gazdovskom roku 1915—16. odpredaj a vôbec uvedenie do obchodu tohoročnej úrody pšenice, raže, polovníka, jačmeňa a ovsu môže sa stať len v smysle nariadenia vlády a dľa podmienok, ktoré vláda ustálila. Týmto cieľom všetky horspomenuté druhy plodín u všetkých dorábateľov, gazdov berú sa pod zátvor a majiteľ len v medziach nariadenia vlády môže pokračovať. Pod zátvor berie sa aj tá časť úrody, ktorú dorábateľ vydáva ako mzdu, výžinok alebo konvenciu svojim zamestnancom a robotníkom.

Tú časť pod zátvor vzatej úrody, ktorú dorábateľ môže podržať pre svoju domácu a gazdovskú potrebu, na tieto ciele môže slobodne použiť. Pri ustálení tejto potreby berie sa doba do 15. augusta r. 1916. Pre domácu potrebu na jednu hlavu v domácnosti z menovaných plodín spolu možno rátať len 18 kilogrammov na každý mesiac a to aj pre také osoby, ktoré v domácnosti dorábateľa dostávajú zaopatrenie v prírodných. Pri ustálení gazdovskej potreby môžu sa rátať len v prírodných vyslúžiť sa majúce príslušnosti (mzda,

výžinok, konvencia zamestnancov, sluhov, robotníkov), semeno na siatie a potreba pre statok. Pod týmto názvom môže sa vziať do počtu aj celá potreba dorábateľa. V inom nariadení bude postarané, koľko pod zátvor vzatého obilia môže dorábateľ spracovať v páleniciach a iných dielňach.

Pod zátvor postavenú úrodu dorábateľ, majiteľ, gazda môže predať len takej osobe, ktorá v smysle tohto nariadenia je oprávnená plodiny kupovať. Ináč dorábateľ s úrodou vzatou pod zátvor naložiť nemôže, nesmie úrodu použiť, odcudziť, ani inému právo na ňu prepustiť.

Zakázané je dorábateľovi pod zátvor vzatú časťku úrody odviezť z územia tej právomocnosti, stolice, v ktorej gazdovstvo má. Ale do gazdovstva, ktoré má na území druhej právomocnosti, cieľom uloženia do sýpky alebo použitia, aké toto nariadenie dovoľuje, s privolením vrchnosti odviezť môže. Konvenciu, mzdu, výžinok patriční môžu si odviezť aj keď sa ich bydlisko nachodí mimo územia právomocnosti, v ktorej sa plodiny urodily. Sekvestrovanie úrody cestou exekúcie neprekáža vzatie úrody pod zátvor.

Kto sám neni dorábateľom alebo mu jeho úroda ku domácej a gazdovskej potrebe nedostačuje, do 15. septembra r. 1915. oprávnený je pre vlastnú domácu a gazdovskú potrebu na území tej právomocnosti, na ktorej býva, od bársktorého dorábateľa obilie si kúpiť. Pri ustálení potreby za termín možno brať dobu do 15. augusta r. 1916. Pri ustálení gazdovskej potreby s gazdovstvom zaobarajúci sa konsument z menovaných plodín spolu na jednu hlavu mesačne môže rátať 18 kilogrammov, iný konsument len 10 kilogrammov pre tých, ktorí v domácnosti stránky riadne zaopatrenie dostávajú. Pri ustálení výšky potreby pre statok ku práci a pre výkrm smerodajná bude osobitá úprava.

Stolice, mestá so sriadenou radou, s právomocnosťou, väčšie priemyselné osady, premávkové podniky, potravné spolky, internáty, nemocnice, zdravotnícke, trestné a polepšujúce a iné verejné ustanovizne môžu si do 15. septembra t. r. od dorábateľov kúpiť toľko pšenice, raže, polovníka, jačmeňa a ovsu, koľko pre stravovanie osôb nimi zaopatrili sa majúcich do 15. augusta r. 1916 potrebovať budú. Výšku takto zaokryť sa majúcej potreby ustáli minister vnútra. Jestli mesto s pravomocenskou alebo so sriadenou radou dostalo takéto dovolenie ku kúpe, obyvatelia mesta nebudú mať práva ku kúpe.

Minister orby gazdovským spolkom môže dovoliť, aby na území, ktoré on vyznačí, pre svojich členov bezprostredne od dorábateľa mohli kúpiť semeno na siatie.

Cena obilia nebude smieť byť vyššia, než jakú najvyššiu cenu ustáli vrchnosť v čase odvezenia úrody.

Kto sa proti nariadeniu prehreší, pod zátvor vzatú úrodu bez práva predá, odvezie, nedovolenú kúpu sprostredkuje, alebo bez dovolenia kupuje, spácha

priestupok a bude trestaný po dva mesiace siahaf mohúcim zavretím a peňažnou pokotou po 600 korún.

Cieľom odkúpenia menovaných plodín od dorábateľov, gazdov a ich odpredaja konsumentom vláda utvára Válečné plodiny zpeňajújúcu účasťníarsku spoločnosť: Haditermény Értékesítő Részvénytársaság. Základný kapitál spoločnosti ustálený je na 20,000.000 korún, z ktorých polovicu v účasťních kúpi štát. Predsedu a členov správy vymenuje vláda, dividenda od účasťní 5%-ov nesmie prevýšiť. Vláda ustáli, kedy bude spoločnosť povinná likvidovať. Spoločnosť tým gazdom, ktorých úroda vzatá bude pod zátvor, dá na úrodu preddavok.

Čo rozprávajú ruskí zajatci?

Do obce Hadikfalva minule priviezli tisíc ruských zajatcov. Spolupracovník bukareštských novín «Universul» dostal dovolenie, aby mohol ísť do Hadikfalvy. Tam sa mu podarilo dostať sa ku väčšej skupine ruských zajatcov. Zpomiedzi ktorých jeden ruský delostrelecký poddôstojník mnoho veľmi zaujímavého rozpráva mu o bojoch v Haliči.

Rozpovedal, že sa sám presvedčil, že kým nemeckí a rakúsko-uhorskí dôstojníci v jednom rade bojovali so svojimi vojakmi, zatiaľ sa mnohí ruskí dôstojníci len o to usilovali, aby sa mohli utiahnúť na najbezpečnejšie miesto. Najväčšia chyba bola v armáde generála Radka Dimitrieva. Pri tom, že v Haliči utratili mnoho stotisíc ľudí, nevedeli dosiahnuť žiadneho zdaru. Raz, keď Radko Dimitriev v Haliči utrpel veľkú porážku, pred viacerými dôstojníkmi vysokého rangu osvedčil sa, že je síce pravda, že porážka bola strašná, ale nepriatelia viac nevydobijú víťazstva nad Rusmi. Lenže tým už nikoho neposmelil a od toho času v ruskej armáde vždy viac sa ukazovali príznaky rozkladu.

Zajatí ruskí dôstojníci spolupracovníkovi novín «Universul» to povedali, že keby Radko Dimitriev bol ostal na svojom mieste jako petrohradský vyslanec, iste by viac bol osožil svojej vlasti a aj Rusom. Nekdajší chýrny víťaz nad Turkami počas celej terajšej vojny nevedel vydobíť ani jedného víťazstva. Ostatne všeteia ruskí zajatí túžia po pokoji.

Pustošenie Rusov vo Východnom Prusku.

Novinám «Berliner Tageblatt» oznamujú z Königsbergu: Veľú už možno ustáliť tie ohromné zpusťošenia, lúpežníctva a vraždy, aké Rusi zpáchali po čas ich vtrhnutia na územie Východného Pruska. Pred ukrutnosťami Rusov ušlo 350—400.000 ľudí. Po zahnaní Rusov najväčšia čiastka ubehlíkov vrátila sa domov. Rusi, nakoľko bolo možno ustáliť, z obyvateľstva zavraždili 1620 a poranili 433 osôb. Počet zpáchaného násilenstva a zprznenia žien a dievok presne nemožno

ustáliť. Do Ruska odvliekli 5419 chlapov, 2577 žien a 2719 detí.

Veľká časť odvlečených pod ukrutnosťami Rusov na ceste ochorela, ba aj zahynula. Podpálili 33 553 domov, vyrabovali 100.000 príbytkov, náradie a všetko, čo našli, zničili alebo do Ruska odvliekli i z druhých 100.000 príbytkov.

Keď po vyprášení Rusov obyvatelia vrátili sa domov, našli len vypálené a docela zpusťošené príbytky. Domáce a hospodárske náradie Rusi dolámali alebo odvliekli. Mlyny, tehelne, pálenice, všetko od koreňa zpusťošili Rusi vo Východnom Prusku, kým ich do mazuerských jazier nevohnal Hindenburg.

«Mrtvé duše.»

Dľa petrohradskej zprávy, najvyšší súd petrohradský nedávno prišiel na stopu fantastickej panamy. S koncom minulého a začiatkom bežiaceho roku najvyšší súd petrohradský z Kubánskej gubernie skoro každý deň dostával úradnú zprávu o viacerých na smrť odsúdených a popravených a preto k vyšetrovaniu podozrivej veci do Kubánskej gubernie posla' zvláštneho úradníka, ktorý len skoro vystopoval, že jeho excellencia Uskičed, pán gubernátor kubánsky, samých už dávnejšie zomrelých občanov, jedného za druhým odsúdil na smrť a aj ako popravených oznámil petrohradskému najvyššiemu súdu.

Hromadné odsúdenie na smrť a udajné popravenie prirodzenou smrťou zomrelých občanov, vyslaný úradník najvyššieho súdu, ľahko si mohol vysvetliť. Dľa ruského zákona gubernátor pri každom odsúdení na smrť a popravení zo štátnej kassy ku zaokrytiu výdavkov dostáva istý obnos. Jeho excellencia pán gubernátor Uskičed s koncom minulého a začiatkom bežiaceho roku na smrť odsúdil a ako popravených oznámil 900 už prvej prirodzenou smrťou zomrelých občanov a pri tom zarobil 24.000 rubľov. Pri prekutaní jeho bydla našli uňho v hotovosti 45.000 rubľov. — Aké panamy pápachajú Rusi pri terajšej svetovej vojne?!

CHYRNIK.

Generál Mackensen — majiteľ uhorského husárskeho pluku. Jeho veličenstvo náš panovník nemeckého generála Mackensena z vdaky za jeho zásluhy, ktoré si jako vodca 11. armády v Haliči nadobudol, vymenoval za druhého majiteľa 10. husárskeho pluku, ktorý na večné veky nosí meno zvečnelého pruského kráľa Fridricha Vilhelma III. Husárov 10. husárskeho pluku assentujú zväčša z Budapešti a okolia.

Hrdinská smrť nemeckého kniežafa. Deväťnásťročný druhorodený syn saskomeiningenského kniežafa Ernesta, padol na západnom bojišti. Mladý hrdina je už tretím synom kniežacej rodiny, ktorý hrdinsky zomrel.

Z biskupstva spišského. Jeho excellencia skut. vnút. tajný radca, osvietený pán biskup dr. Alexander *Párvy* v svojom deviatom obežnom liste uverejňuje, že na vyzvanie ministra náboženstva a výučby dovolil, aby počas veľkých prázdnin učiteľia katolíckych škôl diecese upotrebovať sa mohli k prácam rekvirovania spojeného s vojnou, ako aj v kanceláriach notárskych a vôbec aj k iným neodolateľným prácam administrácie a vyzýva učiteľov, aby počas vojny ochotne pomáhali dotýčeným vrchnostiam. Potom povzbudzuje velebné duchovenstvo a učiteľov, aby zbierali milodary pre opustené diatky narukovaných a pre siroty vojakov. — Lužňanský farár Štefan Rovder na svoju prosbu preložený je do Lipt. Sv. Michala. Na lužňanskú faru vypísaný je súbeh do 30. júna. — Osvietený pán biskup, markušovského kaplána Jána Gürchinga vymenoval za svojho biskupského obradníka a za podzápisníka svätej stolice. Štefan Szalay, duchovný v Harikoveciach, zdarne zložil farársku zkušku. Doterajší dočasný administrátor lipt.-sv.-mihalský Peter Bacskor za kaplána poslaný je do Veľkého Bobrovca. — Kňazstvo trstenského dekanátskeho okresu v Orave na svojom kňazskom zasadnutí, dňa 1. júna vydržiavanom v Jablonke, zčiasťky zo svojich peňazí, zčiasťky z kostolných pokladníc na druhú uhorskú válečnú požičku značilo 55.500 korún. Ignác Omais, farár liptovskej obce Bodafalva z kostolných peňazí, okrem už oznámených 6000 kor., znovu značil 2000 korún. Michal Majeresák, farár v spišských Mafašovciach, v starovesskom bernom úrade na druhú válečnú požičku zo svojich peňazí značil 800 a z kostolných 600 korún. Ludvík Illetskó, farár v liptovskom Trnoveci, z kostolnej pokladnice značil 500 korún.

Prvé doktorské rigorosum na prešporskej univerzite. Na fakulte právnych a štátnych vied prešporskej univerzity 10. júna predpoludním bolo prvé rigorosum zo štátnych vied. Dr. Desider Falesik, tohoročný dekan právnickej fakulty a predseda kommissie rigorosumu, krátkou rečou zahájil rigorosum a vyzdvihol, že univerzita zadržaním prvého rigorosumu vstupuje do skutočného prevádzania jedného svojho najdôležitejšieho práva. Z príležitosti prvého rigorosumu telefonicke pozdravili ministra osvety dr. Bélu Jankovícha.

Nasledovania hodný príklad. Rímsko katolícki slovenskí veriaci farára Gustáva Richtarčíka v šárišskej obci Plavnica na druhú uhorskú válečnú požičku značili 17.000 korún.

Drobné chýry zo Spiša. V Novej Vsi a v Levoči z príležitosti zpätydobitia Przemyslu boli veľkolepé radostné vlastenecké demonštrácie. Významnosť veľkolepého víťazstva líčil v Levoči medzi inými pred oduševneným zástupom i levočský opát-farár Celestín Kompanyik. — Jeho veličenstvo kráľ Emila Szobissek, dekana-farára mesta Gölnicbánya, vymenoval za titulárneho praepošta. — V Novej Vsi 9. júna následkom pretrhnutia čriev náhle zomrel dr. Andor Mihelyko, úradník novovesského policajného úradu. — V Starej Vsi 4. júna

nenadále zomrel starovesský okresný notár Adolf Kemény v 52. roku života svojho. Pri hrobe povedal o ňom peknú rozlučnú reč kacvinský notár Koloman Pongrácz. Škoda ho; nebol síce kresťanom, bol ale statočným človekom a spravodlivým notárom. Starovesský obecný výbor zápisnične zvečnil jeho pamiatku. — Spišskobelanskej obecnej priemyslounučňovskej škole na školský rok 1914/5 minister výučby udelil 200 korún štátnej podpory. — V prvej polovici júna boli také horúčosti, ako inokedy ani v auguste, na slnku ukázal teplomer do 40 stupňov tepla. 14-eho júna v noci vo vysokých Tatrách padal sňah.

Budapešťiansky Katolícky Delnícky Kruh pre slovenských veriacich usporiada púť dňa 4. júla 1915. na milostné miesto Maria Stein. V nedeľu ráno o 6-tej hodine bude svätá omša za pútnikov v Jozefovskom kostole a po skončení svätej omše pohnú sa pútnici v mene Božom s processiou. Na milostnom mieste Maria Stein bude sv. omša so spevom slovenským za pútnikov; taktiež aj slovenská kázeň. Popoludní o 2. hodine pútnici začnú sa modliť sv. ruženec a spievať litánie k úcte blahoslavenej Panny Márie. Po skončení služieb Božích vrátíme sa s processiou nazpät a dorazíme večer okolo 8. hodiny do chrámu Jozefovského. Bratia a sestry v Kristu, súčasťnite sa v čim väčšom počte na tejto slávnosti Marianskej. V páde nepriaznivého počasia púť sa odbaví v nasledujúcu nedeľu. Vodcom púte bude známy duchovný, vel. p. dr. Pavel Žizka, predseda Kruhu. — Riaditelia púte zo správy Katolíckeho Delníckeho Kruhu: Ján Krajčí, Anton Vrana, Vincenc Jonec, modleník.

Prečarované listy z ruského zajatia. Slovenský náš vojak Ján Sisai z ruského válečného zajatia list písal svojej žene. Tiež z ruského zajatia slovenský list písal i Marek svojim rodičom do spišských Haligoviec. Tie dva listy boli prečarované, zaiste pri vojenskej cenzúre. List Jána Sisaiho dostali v kovertě Marekovi rodičia. Dotyční vyzývajú sa, aby v tejto záležitosti obrátili sa na rímsko-katolícky farský úrad v Kristályfalu (Richvald) v spišskej stolici.

Obety hromobitia. V celej železnohradskej stolici 22. mája zúrila veľká búrka. Hrom uderil do kostola obce Hosszupereszteg, kde osem chlapcov fahalo zvony. Troch naskutku usmrtil hrom, ostatní piati utrpeli ale ťažké poranenia. V kostole podivným spôsobom nestalo sa škody.

Mucha. Nastaly veľké horúčosti. S tým rásťne aj nebezpečenstvo nákazlivých nemocí, ktoré nám hrozia. V lete ale najväčším rozširovateľom nákazlivých chorôb je mucha, ktorá poletúva v izbách a kuchyniach a zaplavuje potravné články. Chráňme sa múch, pustošme ich, bo v čas epidemických chorôb sú najväčšími nepriateľmi nášho zdravia.

Desaťtisíc korún za prvú taliansku zástavu. Dľa zprávy viedeňského «Reichspostu» barón Leopold Chlumeccky vypísal 10.000 korún odmeny pre toho vojaka rakúsko-uhorsej armády, ktorý ukoristí prvú taliansku zástavu.

Stav siatin vo Zvolenskej. Z Baňskej Bystrice píšú, že v stolici suchota síce ešte trvá, zvlášte v južnej čiastke stolice, ale od mesta Zvolena na sever za viac dní pršalo, preto sa stav siatin značne zlepšil. V breznianskom okrese stav siatin nielen že je uspokojúci, ale je rozhodne dobrý.

Zamestnávanie válečných zajatcov. Cieľom zabezpečenia gazdovských záujmov honvédskeho ministerstva v porozumení s ministrom vnútra nariadil, aby ku konaniu gazdovských prác súkromným gazdom boli prepustení váleční zajatci v skupinách najmenej po tridsať a najviac po dvesto chlapov, jestli sa o stráženie zajatcov zamestnávateľ postará. Prosbu o prepustenie takýchto skupín robotníkov bezprostredne patričnému veliteľstvu vojenského sboru treba zadať. Prosbu o skupinu vyše 200 robotníkov cestou fôišpána honvédskeho ministrovi, potažne ministrovi vojny treba predostreť. Podrobné úpravy v tomto ohľade vrchnosti už dostaly.

Odsúdený liferant. V Szabadke 30. augusta minulého roku zaktli tamojšieho majetného veľkoobchodníka s vínom Alexandra Francka preto, lebo 28. júla v 8 sudoch 85 hektolitrov falšovaného vína lifroval vojsku, od ktorého na železničnom nádraží v Szabadke traja vojaci ochoreli. Súdna stolica v Szabadke odsúdila ho na tri mesiace do väzenia a na 60 korún peňažnej pokuty. Štátny zástupca proti výroku súdnej stolice apeloval ku kráľ. tabuli v Segedíne, ktorá minulý týždeň pojednávala Franckovu záležitosť a odsúdila ho na 6 mesiacov do väzenia a na 2000 korún peňažnej pokuty. Výrok je právoplatný.

Vyznačení hrdinovia. Jeho veličenstvo kráľ za hrdinské a zdarné držanie sa pred nepriateľom novšie vyznačil nasledovných: Kapitáni 15. honvédskeho pešieho pluku trenčianskeho Béla Szeghő a Artur Horosin dostali rád železnej koruny III. triedy s válečnou dekoráciou; pred nepriateľom smrteľne ranený kapitán 13. honvédskeho pešieho pluku prešporského Béla Sely-

messy dostal vojenský záslužný kríž III. triedy s válečnou dekoráciou; ku II/18. landšturmovému bataillonu pre stravovanie vojska pridelený nadporučík mimo služby Zoltán Vermes, za jeho výtečné služby pred nepriateľom, dostal najvyššie pochvalné uznanie; rezervný poručík 13. honvédskeho pešieho pluku prešporského Alexander Nemcsosvzky a rezervný kadet tohože pluku Vilhelm Nagy, rezervný poručík 14. honvédskeho pešieho pluku nitrianskeho Julius Helisz, dostali striebornú medailu hrdinstva I. triedy; rezervný poručík Alexander Nemcsosvzky, zástavníci Anton Cseppán, Pavel Várszik a Ladislav Mohácsy, kadet Pavel Telkes, rezervný kadet Florian Kiss a rezervný zástavník Franc Erdődy, (všetci siedmi v 18. honvédskom pešom pluku prešporskom) a rezervní zástavníci 14. honvédskeho pešieho pluku nitrianskeho Štefan Stefcsik a Imrich Fizely dostali striebornú medailu hrdinstva II. triedy.

Z ruského zajatia. Od Michala Csupka, obecného vojaka cis. a kráľ. 67. pešieho pluku, 2. júna do spiskej Hafky došla ruská dopisnica s nasledujúcou tlačenou maďarskou osnovou: «Som v ruskom zajatí v meste Czembar v gubernii Penza. Som zdravý a nie ranený. Aj mne možno písať maďarsky.»

Pri striekaní viniča svetlý liadok úplne nahradi

PEROCID

Vino dorábajúcim ústavom Colmári, cis. a kráľ. ministerstvom orby, odbornými medzítkami cis. a kráľ. viničného dozorstva v Görci, Spalate a Sv. Michale, ako aj cis. a kráľ. viedeňskými byliny skúmajúcim ústavom vyskúmaný a odporúčaný.

SCHWARZ A TAUBER

VELKOOBCHODNÍCI == NAGYKANIZSA.

**Oznamy prijíma
administracia**

„Kreštan“

BUDAPEST,
Szentkirályi-utca 28.

Makulatura papier

(starých novín papier veľmi hodí sa k zaobaleniu bársjakých predmetov) metr. cent po 8 K k dostaniu u vydavateľstva.

Pýtajte si

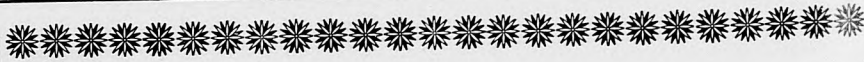

zdarma a franko môj hlavný cenník opatrený so 4000 vyobrazeniami hodín, zlatého a strieborného tovaru, hudobných nástrojov taktier tovaru z ocele a kože, ako aj rôznych toaletných a iných v domácnosti potrebných článkov, zbrane atď.

**Prvá dielňa hodín
Ján Konrad**

c. a k. dvorný zásielca
Brüx číslo 717. (Čechy.)
Nicklové-Roskopf hodinky K 3.90; 4.20; 5.—
Strieborné hodinky K 8.40.
Nicklový budiček K 2.90.
Budiček s duplovaným zvonkom K 4.—

Zasielanie s poštovou dobierkou. Žiadne riziko. Zámena povolená alebo návrat penazi.

51 rokov v obchode, vyzkúmane dobrá osada na kosa.
Nikto nikdy nemal lepšej kosa, ako je naša

Bazilika zlato-kosa.

Nesľubujeme nebo a zem, každému ale, kto s dôverou obráti sa ku nám, pošleme takú trvanlivú ostriu zlatú kosu, za ktorú nás požeňovať bude. Tieto kosa už od 50 rokov rozposielame najväčším pántvam a mnoho tisíc hospodárom. Zárukou dobre stojíme za každú kosu a nesodpovedné zameníme zdarma. — Cena jednej «Bazilika zlatoj kosa» s poštovou dobierkou:

	70	75	80	85	90	95	100	110 cm.
Cena 1 kosa	2.20	2.30	2.40	2.50	2.60	2.70	2.80	3.20 kor.

Cena 1 kosa Bazilika diamantovej osielky 1.50 kor. Takej nikdy nebolo. Zvláštne upozornenie pre sbierateľov kupcov na kosa. Pri kúpe 10 kusov kós 1 kus posielame zdarma. Pri kúpe 30 kusov, zdarma posielame 3 kusy alebo jeden výborný 6 výstr. revolver, alebo jeden opravár postriebrený metalový kríž. Prosíme na každý pád žiadať si náš veľký obrázkový cenník. Zdarma ho pošleme a každému spôsobíme s ním veľkú radosť. — K dostaniu v obchode: **Jozef Marosi a Syn.** Esztergom 15. číslo. 51 ročná osada na kosa a veľký obchodný dom.

